

Mano darbo pamokoje metodų bankas

Pasak garsaus profesoriaus S. Šalkauskio : „Mokomasis metodas apskritai yra racionalaus mokymo būdas, nukreiptas į mokymo tikslą ir suderintas su mokinio prigimtimi ir su mokomojo dalyko ypatybėmis“. Dabartinių mokinių apklausos bei moksliniai tyrimai rodo, kad mokiniams ypač nepatinka tradiciškai vedamos pamokos, nes toks dėstymas vienodas, nuobodus. Iki šiol labai daug mokytojų iš esmės stengiasi mokiniams suteikti kuo daugiau informacijos. Dabartinės mokymo programos sudaro galimybę taikyti naujoviškus metodus, kurie skatina mokinių savarankiškumą, loginį mąstymą, aktyvų dalyvavimą ugdymo procese. Šiandienos mokyklai turi rūpėti ugdyti visapusišką žmogų, o ne vien perteikti jam žinias.

Ne visi metodai mokymo požiūriu yra vienodai vertingi. Koks mokymo metodas yra geriausias, galima pasakyti tik tada, kai tiksliau įvertinamos mokinių savybės (amžius, motyvacija, ankstesnis mokymasis ir rezultatai) ir mokymo tikslai. Vieni metodai geriau padeda išmokyti vienus mokinius, kiti - kitus. Kiekvieną mokymo metodą pritaikyti praktikoje galima labai įvairiai, net ir tada, kai mokymo medžiagos turinys yra maždaug toks pats. Šiuolaikinei pamokai taikytini integralūs, daugiasluoksniai mokymo metodai.

Kiekvienas aptariamas metodas -tai daugybė galimybių, jie skirti:

- integruoti kelis mokomus dalykus (nebūtinai tik programinius),
- diferencijuoti užduotis, laiką ir medžiagą,
- pažvelgti į viską kūrybiškai, lanksčiai,
- taikyti įvairias terapijas ir savianalizės galimybes,
- suteikti galimybę ieškoti, pažinti ir atrasti,
- leisti „užsidirbti" pažymį...

XXI amžiaus mokytojui tenka ieškoti savalaikių, itin lanksčių ir integralių darbo metodų. Jeigu leisime sau į ugdymo procesą pažvelgti kūrybingai ir išradingai- mums pavyks ☺ Reikėtų atkreipti dėmesį, kad žemiau aptariami metodai tinka visoms amžių grupėms ir visų dalykų pamokoms. Visi pristatomi metodai leidžia medžiagą struktūruoti, kurti vaizdinius per asociacijas, yra lengvai priimami mokinių, lengvai įsimenami ir pritaikomi.

Pristatysiu kelis senus, bet iš naujo atrastus metodus:

Mandalų metodas. Mandalos - centruotas, simetriškas piešinys apskritime. Tai universalus pasaulio vienovės, sveikatos ir sėkmės simbolis, dar vadinamas maginiu apskritimu. Pedagoginiame darbe tai – žinių koncentravimas, įtvirtinimas, susitelkimas ir kūrybiškumas. Puikiai tinka diferencijuojant ar integruojant užduotis

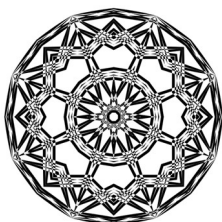
Metodo panaudojimo galimybės:

- mokantis naujų žodžių,
- sisteminant rašybos taisykles,
- sisteminant datas ir įvykius,
- mokantis matematikos,
- mokantis daugybės ar dalybos,
- integruojant kelis dalykus,
- medituojant ir atsipalaiduojant.

Užduoties pavyzdys Nr.:1

pateiktus žodžius, pagal rašybos sunkumo lygį (individuliai) sudėliokite į pateiktą schemą, šone aiškinkite (-ės) jų rašybą:

drasko, gąsdinti, grasinti, išsigąsti, galąsti, grasyti, saulėgražos, mažta, vąšas samanos, šalo ir t.t.

Užduoties pavyzdys Nr.:2. Užduotis po skaityto ir aptarto teksto (tinka doriniam ugdymui, istorijai ir literatūrai), pristačius rytų kultūros ir religijos savitumą ir prasmę, aptarus lietuvių tradicijas ir tautinius raštus, tautinius rūbus. Užpildykite- išpieškite antrąją mandalos dalį naudodami TIK lietuviams būdingus etninius raštus. Puiki galimybė dirbti porose arba grupėse.

Minčių žemėlapis (Minčių lietus, Minčių koliažas). Žemėlapis padeda mums lengviau susiorientuoti aplinkoje, surasti kelią į norimą vietą. Tonio Buzano (Tony Buzan) sukurtas metodas „Minčių žemėlapis“ (1993) taip pat padeda atrinkti svarbiausius dalykus ir nuosekliai bei sklandžiai reikšti mintis.

Metodo panaudojimo galimybės:

- ieškant naujos informacijos,
- įtvirtinant žinias,
- kartojant medžiagą,
- savikontrolei, savęs įvertinimui,
- analizuojant kūrinis, veikėjus, jų mintis bei emocijas,
- svarstant etikos, filosofijos, psichologijos ar tikybos klausimus,
- išgryninant vieną svarbią temą ar problemą,
- aiškinantis priežastis ir pasekmes,
- tinka darbui grupėse ar porose.

Užduoties pavyzdys Nr.:3

Lapo viduryje užrašoma (ir pavaizduojama) pagrindinė svarstomo klausimo tema. Pagrindinės idėjos pažymimos kaip medžio šakos, išsišakojančios iš centre esančios temos. Prie kiekvienos medžio šakos prijungiamos mažesnės šakelės, kurios logiškai susijusios su pasirinktos šakos tema. Minčių žemėlapis gali būti redaguojamas (pridedamos kilusios naujos mintys ir idėjos, besikartojančios ir nereikalingos – pašalinamos)

Užduoties pavyzdys Nr.:4

Savianalizė, arba psichologinių vaidmenų žaidimas. Žmogaus emocijos ir jų niuansai.

Per vidurį nupieškite emociją ir pasvarstykite, kodėl ji tokia, kokie veiksniai tai lėmė. Arčiausiai esantį laukelį užpildykite elgesį lėmusiu veiksniu, žodžiu, daiktu, detale ir t.t.

Tai gali būti kelių dienų ar net savaičių savianalizės darbas, kuris padės geriau save pažinti.

Palinkėjimas Sau, Mums ir Jums – žvelkime paprasčiau, naudokimės bendražmogiškais simboliais, nebijokime klysti ir mokykimės iš mokinių... Mėgaukimės tuo, ką darome.

Vilma Vilkytė –Žemaitaitienė

Vilniaus lietuvių namai